

PM

Ang arkeologiskt Riskområde 3, Västra hamnen i Hudiksvall

Innehåll

1	Beställare/Konsult.....	2
2	Uppdraget.....	2
	2.1 Bakgrund och projektbeskrivning.....	2
3	Riskområde 3.....	2
4	Astacus kommentar och bedömning.....	2
5	Sammanfattande bedömning.....	3
6	Referenser.....	3

1 Beställare/Konsult

Beställare/projektägare:
Västra Hamnen Lokaler AB, Göran Brocknäs
Box 1074, 824 12 Hudiksvall

Utförare/Konsult:
Astacus AB, Pär Karlsson, Arkeolog
Strandvägen 3, 591 36 Motala
Tel: 073-92 406 08, E-post: par.karlsson@astacus.se

2 Uppdraget

2.1 Bakgrund och projektbeskrivning

I Hudiksvall pågår stadsutvecklingsprojektet Västra Hamnen. Projektet handlar om att utveckla hamnen och det före detta industriområdet Håstaholmen till en ny stadsdel i Hudiksvall.

Som en del i planarbetet har Länsmuseet Gävleborg gjort en arkeologisk analys över planområdet (Blennå 2021. *PM Västra hamnen i Hudiksvall – arkeologisk analys över planområdet*). I analysen konstateras att det inom planområdet inte finns några registrerade fornlämningar. Däremot pekas tre ytor (Riskområde 1-3) ut avseende risk för förekomst av lämningar vilka kan komma att beröras i samband med omvandlingen av planområdet.

Astacus AB har på uppdrag av Västra Hamnen Lokaler AB ombetts kommentera resultatet av den arkeologiska analysen avseende Riskområde 3.

3 Riskområde 3

Angående Riskområde 3 konstateras det i den arkeologiska analysen att *”Om arbeten som muddring och utfyllnad kommer att utföras kan till exempel fartygsrester och brygganläggningar påträffas. För att klargöra om fornlämningar förekommer behöver arkeologiska utredningar utföras.”* Vidare att *”Det finns också risk att det förekommer delar av fartyg i norra delen av planområdet, främst i anslutning till kronomagasinet och bruksboden som finns markerade på kartorna från 1700-talet och de varvs- och hamnplatser som är utmärkta på 1861 års laga skifteskarta (riskområde 3).”*

4 Astacus kommentar och bedömning

Astacus delar Länsmuseet Gävleborgs arkeologiska bedömning vad gäller möjlig fornlämningsförekomst inom Riskområde 3. Vad gäller risken att det nu planerade omvandlingsarbetet av Västra hamnen, Riskområde 3 skall påverka eventuella fornlämningar gör dock Astacus bedömningen att risken är mycket låg. Likaså bedömer Astacus möjligheten att lokalisera eventuella hela eller delar av fartyg genom en arkeologisk utredning vara begränsad. Bedömningen gör Astacus utifrån information om projektplaner samt resultat från geotekniska undersökningar (Telefonsamtal Göran Brocknäs & Åsa Flarup Källmark 2022-04-21).

Enligt Brocknäs & Flarup Källmark visar de geotekniska undersökningarna inom området på fyllnadsmassor >10 meter. Vidare att de 2,5 översta metrarna har bytts ut i modern tid i samband med saneringsarbeten. Den djupast planerade grundläggningen inom Riskområde 3 är planerad till 2,5 meter under nuvarande marknivå (parkeringsgarage).

Astacus bedömer det som rimligt att de äldsta lämningarna bör kunna påträffas djupt i fyllnadsmassorna. Och omvänt att ju närmre dagens markyta desto troligare att eventuella fartygslämningar är av yngre dato. Med hänvisning till fyllnadsmassornas totala mäktighet, den genomförda saneringen av de översta 2,5 metrarna liksom att inga byggnader planeras att grundläggas djupare än 2,5 meter gör att Astacus bedömer det som osannolikt att eventuella äldre fartygslämningar skall komma att påverkas av det planerade omvandlingsarbetet.

Astacus gör även bedömningen att en arkeologisk utredning inför de planerade exploateringarna kan vara svår, om inte omöjlig att genomföra såväl praktiskt som arkeologiskt kunskapsgenererande inom Riskområde 3. Då de översta 2,5 metrarna fyllnadsmassor är utbytt i modern tid krävs att den arkeologiska utredningsschaktningen skall göras djupare för att vara meningsfull. Detta skulle dels medföra schaktningar ner i osanerade massor, vilka enligt den geotekniska undersökningen innehåller höga dioxinhalter (Brocknäs & Flarup Källmark). Dels medför det synnerligen djupa schakt vilka av arbetsmiljöskäl kräver omfattande släntning. Detta medför i sin tur rimligen att endast ett fåtal schakt kan tas upp inom området på grund av de omfattande schaktmassornas volym. Sannolikheten att med ett fåtal schakt inom området som omfattar cirka 14 000 m² påträffa eventuella äldre fartygslämningar bedömer Astacus vara begränsad.

5 Sammanfattande bedömning

Markarbeten inom det arkeologiska Riskområde 3 inom planområdet för stadsutvecklingsprojektet Västra Hamnen, Hudiksvall kan medföra ingrepp i fornlämning. Men, med hänvisning till att faktisk fornlämningsförekomst är okänd, omfattande saneringsarbeten i modern tid, den planerade exploateringen karaktär samt omfattande praktiska svårigheter att genomföra en meningsfull arkeologisk utredning, Etapp II inom området, gör Astacus bedömningen att de planerade arbetena inom Riskområde 3 kan genomföras utan en föregående arkeologisk utredning, Etapp II.

6 Referenser

- Blennå, Inga. 2021. *PM Västra hamnen i Hudiksvall – arkeologisk analys över planområdet*. PM Länsmuseum Gävleborg 2021.
- Telefonsamtal med Göran Brocknäs & Åsa Flarup Källmark 2022-04-21.

Motala 2022-05-06

Pär Karlsson
Arkeolog
Affärsområdeschef Kulturdokumentation, Astacus AB